

Hou je vrienden te vriend

door HENRI BEUNDERS

Ooit, in het krantentijdperk, gebeurde er in de zomer niet zoveel. Vakantie! Oh nee, toch: Een boer heeft een komkommer geoogst van wel een meter lang. Op de voorpagina dat bericht! Het begrip komkommer-nieuws was geboren.

De komkommer van deze vakantiemaand is: de populariteit van het kabinet-Jetten is gestegen. Van 26 naar wel 29 procent! Bondskanselier Friedrich Merz begon met een schamele 30 procent steun onder de bevolking. Dat heeft hij binnen een jaar weten te reduceren tot 13 procent.

Kan Rob Jetten dus tevreden zijn? Ruim een derde van het electoraat is tevreden over hem als premier. Dat lijkt mooi in deze Tijd van de Electorale Achtbaan. Tot we achter de komma kijken. Dan zien we iets opvallends. Namelijk: de

steun voor het kabinet is onder de kiezers van de oppositiepartij PRO gestegen, van 25 procent naar 37 procent. Dat laatste percentage is ook het aantal CDA'ers dat het eigen kabinet steunt. Onder de VVD'ers is de steun nog geringer, geringer dan bij de grootste oppositiepartij.

Nu kan men zeggen: dat is mooi voor een minderheidskabinet dat maar op 66 van de 150 Kamerzetels kan rekenen. Steun bij PRO is dan welkom, zeker ook in de Eerste Kamer. Maar de loyaliteit is intussen ook in eigen kring zo flinterdun dat een regeringspartij ook zomaar tegen wetten van de eigen regering kan stemmen, zoals D66 deed bij 'het strengste asielbeleid ooit'.

Gespletenheid is partijen eigen. Bijna altijd is er een linkervleugel en een rechtervleugel. Die bestrijden elkaar intern vaak harder dan de andere partijen. Heeft dit te maken met de psyche van ons, mensen? Wij zijn gespleten wezens en gaan soms vreemd met elkaar. En worstelen ook soms met onszelf. Dat is een moeilijke, maar 'eerlijke' strijd. De therapeutenwereld leeft er goed van.

Soms moeten we het gewoon

hypocrisie noemen, wat mensen openlijk zeggen en wat ze stiekem doen, en omgekeerd. Nu is er dus bij de grootste linkse partij, waar GroenLinks dominant is, veel steun voor een centrumrechtse regering. Hierin gesteund door de grote kranten die voorheen D66 al als 'VVD-light' afkeurden, en CDA als 'achterlijk' en de VVD als 'ultrarechts'.

Of de PRO-liefde voor dit kabinet betekent dat PRO stiekem verder naar rechts is opgeschoven, dat zullen we zien bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten op 17 maart 2027. Zo ja, dan zou dat een verdere verrechtsing van Nederland betekenen.

Ook hier is Duitsland een goed land ter vergelijking. CDU-leider Angela Merkel regeerde van 2005 tot 2021. Het percentage dat haar steunde, was 60 procent in 2005, halverwege haar periode 41 en tegen het einde zelfs 68 procent. En dat ondanks de eurocrisis, vluchtelingencrisis en corona. Zij stond altijd stevig op haar benen, 'als een Mercedes', haar handen gevouwen in een ruit, de seculiere opvolger van de bidende handen.

Dan de overeenkomst met PRO nu. Progressieven in Duitsland, zeker de vrouwen, waren dol op *Frau* Merkel. Zij zagen geen CDU-politica, maar een GroenLinkse politica, zeker na haar (impulsieve) besluit in 2011 om (na Fukushima) te stoppen met kernenergie. En na haar geruststelling in 2015 over de stroom van miljoenen vluchtelingen uit het Midden-Oosten: "*Wir schaffen das.*"

Haar mantra luidde: "*Es gibt keine Alternative.*" lees: voor het economisch conservatieve en humanitaire en ecologische progressieve beleid. Het antwoord kwam tijdens de eurocrisis rond 2010, van professoren die tegen de euro en tegen Europa waren en terug wilden naar de D-Mark: *Alternative für Deutschland*. Dat werd een rabiate anti-immigrantenpartij. Nu staat deze AfD met kop en schouders bovenaan in de peilingen en zakt CDU/CSU verder en verder weg.

De les? Geprezen worden door je 'vijanden' is riskant. Dan zijn het je 'vrienden' die je hebt verwaarloosd, die je vroeger of later zullen laten vallen als een baksteen.